

VIVAN LENE

Herinnering aan de mobilisatie-periode - winter 1939.

Al weken lang was iedere nieuwe dag gelijk aan de voorgaande dag in ons kantonnement. Even droef en moedeloos. Iedere nieuwe dag was eentonig en zonder inhoud.

De lange strenge winter met véél sneeuw, ijs en bittere koude had bijna al onze activiteiten lamgelegd.

En wat het ergste was ! we hadden géén uitzicht op enige verbetering. Er scheen géén enkel lichtje in die lange duisternis !!

Als gevolg daaraan, was de moraal onder de soldaten - waarbij er zeer véle Gentenaars waren - ver onder nul gedaald.

Maar het spreekwoord zegt : “als de nood het hoogst is, is de redding nabij”. Ook de militaire overheid van het 7de Artillerie-Regiment - van Gent -moet aangevoeld hebben, dat er iets moest gedaan worden om het moreel van de manschappen terug op peil te brengen !

En kijk,... daar kwam al met eens de gelukkige mededeling :

“Hélène Maréchal, de éنية, de onvervalste Gentse volkswrouw, “de Gentse zangeres bij uitstek”... ging naar ons kantonnement komen om voor “haar jongens” te zingen en ze aldus nieuwe levensmoed in te pompen !”

Deze mededeling sloeg in als een bom en nog dezelfde dag gingen de commentaren hun gang... Er kwam al opnieuw leven in de brouwerij !

We waren er gerust in. Voor die namiddag zou als het ware de “ZON” weer schijnen in onze soldatenharten.

Camiel, de uitbater van de cinema waar het wonder zou geschieden was er niet zo gerust in. Die dacht al aan wat er ging gebeuren met zijn kostbare stoelen en ander materiaal.

Vóóral de véle Gentenaars waren in de wolken met de overkomst van Lène. Waarom dan waren de soldaten zó opgetogen over de komst van Hélène Maréchal ? Waarom was die volkse vrouw dan zó bijzonder voor hen ? Het kwam wellicht omdat Ze van “bij ons” kwam, vandaar waar wij allen zó graag hadden willen zijn : “van thuis” !!”

Uren vóór de cinema-deur openging stonden ze er al, met tientallen te trap-pelen van ongeduld.

Hun gedoe, gans hun houding, het was allemaal anders dan die laatste véle droeve weken voordien.

Er was nieuw leven gekomen in de massa !!!

En werkelijk, Lène stond daar waar wij Haar nooit gedacht zouden heb-ben; op het toneel bij ons in Wommelgem... zo gezellig in ons midden.

We konden het voelen, we konden het zien aan de mannen hun ogen, aan hun medeleven en vooral dan... aan hun meezingen, dat “iemand van ons” voor enkele uurkens, dicht “bij ons” was gekomen.

En ze kregen de krop in de keel, terwijl ze uit volle borst meezongen !

Tino Rossi,... en da es mijne favori...

Ze heeft gezongen, de goede oude Lène; ze heeft ons toegesproken in Haar tale en Ze heeft ons uitgenodigd om allen samen het Gentse volkslied bij uitstek, luidop mee te zingen... van

en in Gent kunt ge zonder ne cent
dikke smeren
op de fruitmort die hewd-U kontent
mee wat peren
op de Vrijdagsmort niets te kort
kaas en spekken
en bij de boerkens op de Botermort
ne keer lekken !!

Als het zó goed gaat, als het voor één keer zó gezellig is, dan gaat het allemaal veel te vlug voorbij. Ook voor die goede ziel die Héléne Maréchal toch was. Ze heeft zich TOTAAL gegeven die namiddag.

Doodvermoeid nam Ze - tot onze grote spijt - afscheid van ons... van “Haar jongens”... zoals Ze zo liefdevol kon zeggen.

Er zijn er vélen onder ons, die deze gebeurtenis hebben meegeleefd en ze zullen blij zijn, dat nu nog eens te herbeleven.

Ons aller goeie Lène is er niet meer !!

Ze hebben Haar lichaam uitgestrooid ergens in Holland. Haar vergeten kunnen we echter niet. Daarom heeft Ze tevéél goeds gebracht bij tien dui-zenden soldaten in die barre winterperiode - mobilisatie 1939 -.

Zovéél goeds, dat weinigen het Haar zouden kunnen nadoen.

Ik ben gelukkig, dat ik veel jaren later, Haar “levenswerk in boekvorm” heb kunnen kopen uit Haar eigen handen. En lief als altijd, heeft Ze er zelfs ingeschreven “Van ganser harte, als herinnering aan de mobilisatie 1939 - Albertkanaal.

Dank Lène, dank namens de véle, véle oud soldaten die U destijds voor

enkele uurkens... zó gelukkig hebt gemaakt.

Er zijn niet zovéle Gentenaars die weten, dat de echte naam van onze onvergetelijke Gentse artieste NIET "HELENE MARECHAL" was.

Ze kwam op de wereld op 31 December 1893 in de Schildersstraat, 31, te Sint-Amandsberg-Gent.

Bij de burgerlijke stand, schreef de bediende als Haar echte naam in :

SIDONIE VAN LAREBEKE

Van de acht overgebleven kinderen - Vier jongens en vier meisjes - uit een gezin van "zestien" telgen, was SIDONIE "het kakkernestje".

Het was de overbekende Gentse artiest Henri Van Daele - uitbater van de Minard schouwburg destijds - die Sidonie Van Larebeke een andere naam, een artiesten naam bezorgde.

"Mijn schoap, zei Hij, mee azuu ne naam op mijn affiche komt er nooit gene mens in mijne theater". We moeten nen echte artiestennaam voor U zoeken ! Ne korte naam, die goe klinkt en liefst een beetse Frans klinkt, als bijvoorbeeld : Dubois; Dupont; Leroy enz.

Zo kwam uiteindelijk HELENE MARECHAL als de schoonst klinkende naam uit de bus. "'t Es gekend... G' het het zitten, sprak Henri Van Daele ! Héléne Maréchal heeft zich Haar leven lang onvermoeibaar en totaal ingezet om het lot van de minder bedeeden en de langdurige zieken, het leven IETS aangenamer te maken en het te verzachten.

Onze huidige samenleving, kent helaas véél te weinig zó oprecht goede mensen als onze alom betreurde onvergetelijke LENE.

Theo DE SMET

BIBLIOGRAFIE

Onlangs verscheen er een boek dat menige oude Gentenaar kan interesseren, namelijk "Le Premier Régiment d'Artillerie pendant la Campagne des 18 jours".

Het heeft een gedetailleerde beschrijving van de belevenissen van het 1 A gedurende de 18-daagse veldtocht.

Hoe komt het dat dit boek in het Frans geschreven werd ?

De uitleg is vrij eenvoudig : het 1 A was vroeger gelegen in de Hollainkazerne in de Brusselse straat, met uitzondering van één groep die in Brasschaat lag. Na de 2e Wereldoorlog werd het Belgisch Leger volledig hervormd. Het 1e Artillerieregiment, gekazerneerd te Gent, werd afgeschaft, zoals trouwens alle regimenten. De regimenten werden vervangen door bataljons en het Vlaamse 1e Artillerieregiment werd het Waals 1e Artilleriebataljon dat gekazerneerd werd in Bastogne.

Het is de grote verdienste geweest van Luitenant-Kolonel J. Gelard, bevelhebber van dit bataljon van 1981 tot 1984, de volledige historiek te hebben opgesteld van de gebeurtenissen waarbij het 1 A in 1940 betrokken was.

Het is geen droge opsomming geworden van krijgsverrichtingen want de auteur heeft contact gezocht met al de "anciens" die de oorlog hebben meegemaakt. De opgetekende getuigenissen van dezen "die erbij waren" heeft er voor gezorgd dat dit een zeer levendig boek geworden is dat men leest als een roman. De meeste artilleurs van het 1 A waren afkomstig van Gent of van de Gentse regio; het is dus een boek dat bij menige oudere Gentenaar herinneringen zal wakker roepen. Voor dezen die in 1940 deel uitmaakten van dit regiment is het buitengewoon boeiend. Eens begonnen zullen zij het boek in een adem willen uitlezen.

De waarde van dit document wordt verhoogd door het feit dat er 12 kaarten aan toegevoegd zijn, waardoor het mogelijk wordt de situatie uur per uur te volgen. Het bevat bovendien 35 foto's waarop sommigen zich misschien zullen herkennen.

Het boek kost 600 fr. en is te bekomen bij de A.S.B.L. "Musée de la Parole au Pays de Bastogne" - C/o Mr. René Gérardy - rue du Vieux Moulin 26 - 6650 Bastogne.

Moest er voldoende belangstelling voor bestaan, dan zal dit boek ook uitgegeven worden in het Nederlands. Lezers die daar belangstelling voor hebben mogen dit kenbaar maken aan de Heer Van Lishout - Brusselsepoortstraat 30 te Gent.

H.C.